

Robert Brunold duei remplazzar Beat Angerer

Sonda salva l'Uniun cantunala dils catschadurs da patenta dil Grischun sia 100avla radunonza

DA HANS HUONDER / ANR

■ **Cun occasiun dalla 100avla radunonza da delegai dall'Uniun cantunala dils catschadurs da patenta dil Grischun sonda proxima a Tavau dat ei ina midada radicala al tgamun. Suenter haver presidiau sis onns l'uniun seretila Beat Angerer. Sco successur dad el ei il Sursilvan Robert Brunold semtgau.** Igl onn 2013 ha l'uniun cantunala saviu festivar il giubileum da 100 onns. Quei tiern historic ha ella sutlingiau denter auter cun la publicaziun d'ina scartira festiva cun differentas contribuziuns davart ella sezza, mo era davart la historia dalla catscha, la fauna e flora. Sonda proxima seraduna l'uniun cantunala dils catschadurs a sia 100avla radunonza da delegai el Center da congress a Tavau. L'organisaziun dalla radunonza ei els mauns dalla Secziun da catschadurs Tavau, cun rodund 260 commembras e commembers A ina dallas pli grondas secziuns dall'uniun cantunala. Treis gadas eis ella stada la secziun che ha era tgamunau l'uniun cantunala, numnadamain ils onns 1935 entochen 1942, 1978 entochen 1984 ed ils davos sis onns. Igl ei la siatavla ga ch'ella organisescha la radunonza da delegai dall'uniun cantunala. Il motiv persunter ei bein evidents. Cun occasiun da quella 100avla radunonza da delegai seretila Tavau sco secziun administrativa dall'uniun cantunala.

En sia patria a Tavau seretila Beat Angerer sonda proxima suenter sis onns dil presidi dall'Uniun cantunala dils catschadurs da patenta dil Grischun.

FOTO H. HUONDER

In niev tgamun
Dapi ils onns sissonta mida la suprastanza

centrala dall'Uniun cantunala dils catschadurs da patenta mintga sis onns. Era

quella ga eis ei aschia, denton cun ina midada essenziala. Da niev tschantan buca pli ina ni pliras secziuns dalla medema regiun ils representants dalla suprastanza centrala. Sin fundament dils statuts reveidi sa la suprastanza centrala secumponer da persunas da secziuns digl entir cantun. Consequentamein eis ei era pli sempel per regiuns e secziuns pintgas da disponer egl avegnir d'in representant el gremi principal dall'uniun cantunala. Sco niev president da quella candidescha Robert Brunold da Sursaisa. Sco president dalla Secziun da catschadurs Sursaisa ed anteriur president dalla reuniun dallas secziuns da catschadurs dalla Surselva enonuscha el fetg bein la structura dall'organisaziun ed ils fatgs da catscha el Grischun. Il davos president dils catschadurs grischuns dalla Surselva ei Peter Janki da Vuorz staus. El ha tgamunau la suprastanza centrala da 1984 entochen 1990. Quels sis onns ei la suprastanza centrala stada els mauns dalla Secziun da catschadurs Mundaun. Quei stau la suletta ga che la Surselva ha giu la secziun administrativa. Per ils ulteriurs sez en suprastanza cantunala candideschan Noldi Tiri (Traversina), Nina Gansner-Hemmi (Purtenza), Marco Schnell (Falknis), Flurin Filli (Lischana) e Christian Kasper (Madrisa). Vinavon en suprastanza stat Hansruedi Andreoli (Traversina), il president dalla cumissiu da tgira. Eligi vegnan era las commembras ed ils commembers dalla suprastanza gronda. Quella consista egl avegnir ultra dalla suprastanza centra-

la era dils presidents dils districts da catscha. Alla radunonza da sonda proxima remettan Beat Angerer (president), Gaudenz F. Domenig (vicepresident), Hannes Parpan (actuar), Martin Carigiet (cassier), Hanspeter Ambühl (capotirdadur) ed Enrico Cola (menader dil resort mutaziuns) lur incumbensas.

Pliras propostas

Alla radunonza da sonda proxima han las delegadas ed ils delegai era da sefatschentar d'entginas propostas che pertuccan il menaschi da catscha. Aschia han els denter auter da prender in conclus concernent il temps dalla catsch'aula 2015. Persunter ein duas propostas sin meisa. Sin gliesta da tractandas ei era la parola concernent l'iniziativa dil pievel davart la catscha d'atun. Schebein e cura che quella vegn avon il pievel ei aunc buca decidu. Igl ei da supponer che l'Uniun cantunala dils catschadurs da patenta dil Grischun refuseschi ella cun clar pli. Pli-avon propona la Secziun da catschadurs Sassauna allas delegadas ed als delegai ina midada dallas prescripziuns pertuccant la catscha da tscharvas. Da niev duein catschaduras e catschadurs astgar sittar ils treis davos dis dalla catsch'aula vadials tscharva, perencunter duein vaccas e stiarlas esser protegidas quels dis. Enteifer il cerchel dils catschadurs ei quella proposta fetg dispiteivla. Dues l'uniun cantunala tonaton sustener ella sto ella aunc passar las tortas dallas instanzas da catscha dil cantun.

■ CAGLIAS E PLONTAS 2

Caglia da suspidaunas

(Amelanchier ovalis e rotundifolia), tudestg Felsenmispel, Felsenbirne; talian pero corvino, franzos amelanchier. S era: suspidauns m/pl.

Il fretg: Engiadina tschispa, atschischda; Surmir schischbla, schieschla, (Bergugn) tschierletta; Sutselva sespra, Domat spidongs pl.

Scanvetg Zischpi, Val S. Pieder Spadonis, Tumein Spidonis, Cuera Spadonis Bregaglia (Vicosoprano) cispadéla, (Soglio) cista; Valtellina cispa; Ladinia centrala zispe

La caglia: Engiadina atschider, (a)tschisper, seischder, zeischler; Surmir schischbler; Sutselva sesprer, ttaglia da sespras

Ladinia centrala zisparo
Applicaziun etc. Domat: ils spidongs eran madirs schon da s. Onna (26 da fenadur); (Tinizong) metter las schieschlas aint igl pang cun peira.

Il plaidd empunescha quasi exclusivamein vid in tip tschesp-/tschespet e tonscha tochen giu ella Ladinia centrala.

Alexi Decurtins

Tablas cotschnas per las orchideas

■ **(anr) Avon in meins ha el furau las empremas ella tiara. Alois Poltéra, il president dall'Uniun Pro Sagogn, ha buca plantau orchideas. Lezzas vegnan da sesezzas. Per render attent a quei pign scazi dalla natira ha el schau producir specialas tablas d'informaziun aposta per las 26 sorts d'orchideas che creschan sin intschess da Sagogn.** Ei dat glied che crei ch'ils responsabels dil turissem da Flem-Laax-Falera plantien mintgamai il matg las pantoflas-nossadonna en certs loghens. Per augmentar l'attracziun e per far plascher als hosps. Igl ei schi bialas fluras ch'ellas dattan en egl. Buca da far curvien ch'ellas fuvan bunamein svanidas diltut ord igl Uaul Grond e contuorn. La regiun ella Ruinaulta ei denton buc in «Central Park» a New York ed era buc in parc sco quel dil Quellenhof a Bogn Ragaz. Leu plantan ils hortulans mintga stagiun novas decoraziuns florealas els pastgets. Cun tulipanas, violas, narcissas, begonias e fluras da stad creschan els veritablas ovas d'art els parcs. Las pantoflas-nossadonna ein denton orchideas indigenas. Igl ei la specia pli marcanta dallas 75 sorts che creschan en Svizra. Sin territorii da Sagogn ha il specialist Beat Wartmann dumbrau 26 sorts. Avon treis onns ha l'Uniun Pro Sagogn priu la finamira da tgirar quellas. Per che quellas fluras specialas hagjen plaz e vegnien buca smaccadas e scatschadas prestan voluntaris dalla Pro Sagogn regularmeins lavur cumina. Cun scarpar faletga, segar e rischlar, ei l'idea naschida da render attent aunc meglier a quei scazi. In dils voluntaris, Ernst Hess da Sagogn, ei sepurschius da construir ina speciala tabla da metal per las orchideas. Ei setracta d'in mied d'informaziun temporar. Avon duas jamnas ha il president Alois Poltéra saviu montar las empremas els loghens nua ch'ei ha tschespets cun pantoflas-nossadonna, tschefalantras, orchideas cun capellina, orchide-

Alois Poltéra muossa las tablas ch'igl indigen Ernst Hess ha produciu aposta per la Pro Sagogn. Cu las orchideas ein sfluridas rimna el puspei las tablas tochen igl onn proxim.

FOTO A. BEELI

deas-piramidas e tut las autras specias. Tgi che va a spass denter Falera, Laax, Schluein e Sagogn sa observar en differentes lo-

ghens talas tablas cotschnas. En in tal liug ha ei num contemplar ed admirar – e buca scarpur.